

Marian Żurowski

"Posoborowe prawodawstwo kościelne za okres: styczeń 1963 - czerwiec 1967", t. 1-2, tłum. i do druku przygotował Edward Szafrowski, Warszawa 1968 : [recenzja]

Collectanea Theologica 40/3, 200-201

1970

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Ponadto w artykule J.M. Lucke twierdzenie, że świecki sposób życia na zewnątrz nie jest przywilejem instytutów świeckich, zdradza uleganie modzie wytwarzającej się w niektórych krajach zachodnich. Polega ona na tendencji dostosowania większej ilości zgromadzeń czy zakonów do sposobu życia instytutów świeckich, chociażby pierwotne założenia i powołanie były odmienne. Co w jednym wypadku jest słuszne i prowadzące do celu, w innym może doprowadzić do dezorientacji i zagubienia własnej myśli odnośnego zgromadzenia.

W podsumowaniu można powiedzieć, że publikacja ta zawiera szereg ciekawych sformułowań i spostrzeżeń, ale posiada wartości jedynie dla ludzi myślących i umiejących krytycznie ocenić pewne sformułowania.

Ks. Marian Żurowski SJ, Warszawa

Posoborowe prawodawstwo kościelne za okres: styczeń 1963 — czerwiec 1967, przetłumaczył i do druku przygotował ks. Edward Sztáfrowski, Warszawa 1968, Akademia Teologii Katolickiej, t. I — s. 237, t. II — s. 249, t. III — s. 283.

Zgodnie z decyzją podjętą na posiedzeniu pracowników naukowych Wydziału Prawa Kanonicznego Akademii Teologii Katolickiej w Warszawie, odbytym w dniu 12 kwietnia 1967 ks. dr Edward Sztáfrowski podjął się przetłumaczenia i przygotowania do druku posoborowych dokumentów prawnokościelnych. Po krótkiej dyskusji ustalono tytuł dzieła: *Posoborowe prawodawstwo kościelne*. Sformułowano go w ten sposób mimo, że niektóre dokumenty wydane były już w czasie trwania soboru, tzn. od stycznia 1963 r. Większość z nich stanowią dokumenty wykonawcze do dekretów soborowych lub przynajmniej inspirowane przez myśl soborową. Uwzględnione zostało również prawodawstwo liturgiczne. Powodem tego jest ścisłe zazębnienie się pewnych zagadnień, a także praktyczna przydatność całościowego zestawienia.

W założeniu planowano, by układ poszczególnych dokumentów dostosować, o ile to tylko będzie możliwe, do rozkładu przyjętego w kodeksie. Nie dało się jednak tego osiągnąć we wszystkich wypadkach, ponieważ niektóre dokumenty poruszają problematykę obejmującą swym zakresem prawie cały kodeks. Z tej też racji zostały one umieszczone na początku zbioru. W dalszym jednak ciągu zasadniczo w miarę możliwości jest przestrzegany układ kodeksowy z tym, że wyodrębniono prawodawstwo liturgiczne.

Ponieważ omawiany zbiór ma służyć nie tylko celom praktycznym, ale także naukowym, dlatego też obok tekstu w tłumaczeniu polskim umieszczono równoległe tekst łaciński. Dzięki temu w każdej chwili można porównać sformułowanie dokumentów w oryginalnym brzmieniu i w przekładzie. Chociaż zasada ta utrudniała przygotowanie do druku zbioru, jednak praktycznie oddaje czytelnikowi wielkie usługi.

Trzeba docenić olbrzymi wkład pracy ks. dr Edwarda Sztáfrowskiego w tłumaczeniu oraz w przygotowaniu tej publikacji. Należy też zwrócić uwagę, że jest to do pewnego stopnia praca pionierska. Nabyte jednak w czasie tworzenia tego dzieła doświadczenie będzie wykorzystane w jego kontynuacji. Jak w każdym tłumaczeniu, tak i tutaj, można mieć pewne zastrzeżenia do takiego czy innego sformułowania konkretnego tekstu przekładu. Umieszczenie tuż obok dokumentów w oryginalnym brzmieniu pozwala czytelnikowi samodzielnie rozważać ten problem. W całościowym jednak spojrzeniu na teksty tłumaczone należy stwierdzić, że autor włożył dużo wysiłku, aby tłumaczenie było dokładne. Widać tu nie tylko znajomość przedmiotu, ale i ducha prawniczych sformułowań języka łacińskiego. Z uznaniem należy podkreślić staranność ks. dr Edwarda Sztáfrowskiego, który w wy-

padkach wątpliwych szukał rady i konsultował się u specjalistów, aby oddać w języku polskim jak najtrafniej trudniejsze fragmenty.

Niewątpliwą zasługą tłumacza jest usiłowanie poprawnego oddania wielu terminów prawnych w języku polskim. Polska terminologia kanoniczna, jak wiadomo, nie jest w tej materii w wielu wypadkach dostosowana i ustalona. Należy więc także ocenić wkład autora na tym ocinku.

Dla ułatwienia korzystania ze zbioru na początku każdego tomiku umieszczony jest spis wszystkich dokumentów, które zawierają się w trzech zeszytach. Niezależnie od tego na końcu trzeciego tomu opracowano z wielkim trudem indeks rzeczowy. Ułatwia on użytkownikowi odnalezienie odnośnych tekstów we wszystkich trzech tomach zbioru. Właściwe przygotowanie takiego indeksu wymagało ze strony autora dobrej znajomości rzeczy. Niewątpliwie potrzebne doświadczenie nabywa się w czasie pracy. Nie miał tłumacz zbyt licznych wzorów do wykorzystania. Mimo to trzeba stwierdzić, że wywiązał się z podjętego zadania dość dobrze. Sam nie uznaje swego opracowania za doskonałe, jak o tym mówi we wstępie. Praktycznie jednak zbiór ten oddaje ogromne usługi.

Ażeby tym łatwiej można korzystać ze zbioru przy pomocy indeksu rzeczowego, wprowadził ks. dr Sztáfrowski numerację marginesową. Nie wystarczało zamieścić numerów marginesowych samego dokumentu, ale trzeba było stosować numerację częstszą w zależności od podziału rzeczowego dokumentu.

Jak wielkie było zapotrzebowanie społeczne w Polsce na tego rodzaju zbiór dowodzi fakt, że pierwszy nakład tej publikacji rozszedł się dosłownie w kilku dniach. Był on prawdziwym, przysłowiowym meteorem wydawniczym. Z tej też racji Administracja Wydawnictw Akademii Teologii Katolickiej postanowiła wydać ten zbiór ponownie. I ten również w większej części już rozkupiono.

Warto zaznaczyć, że kontynuacja tego zbioru jest publikowana w kwartalniku „Prawo Kanoniczne” z tym jednak, że tu dokumenty mniej ważne czy potrzebne dla codziennego użytku kanonistów podane są w formie cytatu. Pełny zestaw następnych tekstów ukaze się jako kontynuacja tej pracy w czterozeszytowym, nowym zbiorze, który ks. dr Edward Sztáfrowski już przygotował do druku. Publikację czterech dalszych tomów zbioru *Posoborowego prawodawstwa kościelnego* planuje się na rok 1970.

Należy się zatem wielkie uznanie ks. dr Edwardowi Sztáfrowskiemu, że w tak krótkim czasie dostarczył tak cenny i potrzebny zbiór. Należy więc mu życzyć, by doświadczenie, jakie nabył przy wydawaniu pierwszych tomów *Posoborowego prawodawstwa kościelnego*, wykorzystał do udoskonalenia następnych.

Ks. Marian Zurowski SJ, Warszawa